

[Avaleht](#) > [Koolitus, Õigusalase Koostöö Võrgustikud Ja Kohtuasutused](#) > [Latvia](#)

Kohtunike ja prokuröride algkoolitus

Euroopa Liidus

Sisu koostaja:

Läti

Läti

Kohtunikud

Üldkirjeldus

Alates 2020. aastast pakub Läti äsja ametisse nimetatud kohtunikele sissejuhatavat koolitust (pärast kohtuniku ametisse nimetamist), tuginedes kohtuvõimu seaduse artikli 89 viiendale üksusele, mis kohustab iga äsja ametisse nimetatud kohtuniku esimese teenistusaasta jooksul osalema spetsiaalses koolitusprogrammis. Koolitusprogrammi peamine sihtrühm on üldise kohtualluvuse kohtunikud. Äsja ametisse nimetatud halduskohtute kohtunikud ühinevad koolitusprogrammiga, kui see on vajalik ja kohaldatav. Siiski on plaanis välja töötada uus programm, mis on konkreetselt suunatud äsja ametisse nimetatud halduskohtu kohtunikele.

Kohtunike ja kohtutöötajate koolituse eest vastutab Läti kohtute amet, kuid see ülesanne on delegeeritud Läti õiguskoolituse keskusele, mis on 1995. aastal rahvusvaheliste rahastajate ja Läti kohtunike ühenduse asutatud valitsusväline organisatsioon. Läti õiguskoolituse keskus omab kogemusi ja teadmisi, et tagada äsja ametisse nimetatud kohtunikele, kogenud kohtunikele ja kohtutöötajatele kvaliteetne koolitus. Läti õiguskoolituse keskuse tegevust reguleeritakse ühingute ja sihtasutuste seadusega ning Läti kohtute ameti ja Läti õiguskoolituse keskuse vahel sõlmitud pikaajalise lepinguga, mis käsitleb koolituse pakkumist riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Keskmiselt osaleb koolitusprogrammis kuni 15 koolitatavat aastast (nii üldine kohtualluvus kui ka halduskohtualluvus).

Juurdepäas põhikoolitusele

Pärast kohtunikukandidaatide väljavalimist ja niipea, kui Läti parlament (seim) hääletab kandidaatide poolt, lubatakse Läti õiguskoolituse keskusel koolitusprogrammiga alustada. Täiendavat või spetsiifilist valikumenetlust ei ole ette nähtud, sest valikukomisjon on seda juba teinud. Kohtunikuks saamiseks on ainult üks võimalus – tuleb läbida kõik valikuprotsessi tasandid ja saada seimi heakskiit.

Esialgu nimetatakse kohtunikud ametisse kolmeks aastaks.

Põhikoolituse vorm ja sisu

Äsja ametisse nimetatud kohtunike koolitusprogramm tugineb varem välja töötatud ulatuslikumale programmile kohtunikukandidaatide jaoks.

Uus programm on aga suunatud kohtuniku viiele peamisele kohtuliku vastutuse valdkonnale:

1. kohtuasja ettevalmistamine kohtuistungiks (sisaldab järgmist: tsiviil- ja kriminaalasjadega seotud kohtumenetlused, kohtuasjade haldamine, kvalitatiivsed kohtuotsused, isiklik initsiatiiv, kohtuniku eetika, kohtuniku roll jms);
2. kohtuistungijuhimine (sisaldab järgmist: kohtuasjade haldamine, kohtumenetlus, juhtimisoskus, avaliku

- esinemise oskus, emotsionaalne ja sotsiaalne intelligentsus, argumentatsioon ja kriitiline mõtlemine, tsiviil- ja kriminaalasjade harjutuskohus, Läti kõrgeima kohtu senaatorite juhitud harjutuskohus, vahendusmenetluse alused jms);
3. kohtuotsuse koostamine (sisaldab järgmist: tsiviil- ja kriminaalasjadega seotud kohtumenetlused, kohtuasjade haldamine, kvalitatiivsed kohtuotsused tsiviil- ja kriminaalasjades jms);
 4. töhüsa koostöö ja teabevahetuse tagamine (sisaldab järgmist: arutelu kohtuniku rolli üle 21. sajandil, tsiviil- ja kriminaalasjadega seotud kohtumenetlused, kohtuasjade haldamine, kvalitatiivsed kohtuotsused tsiviil- ja kriminaalasjades, kohtumine teiste kohtuastmete ja konstitutsioonikohtu kohtunikega, muud õigusvaldkonna ametid, juhtimisoskus, avalik esinemine, emotsionaalne intelligentsus, harjutuskohus, õiguseetika, arutelu noorte kohtunikega nende esimesel teenistusaastal saadud kogemuste üle, meeskonnatöö, isikliku arengukava väljatöötamine jms);
 5. kohtuniku rolli, ametikoha eripära, piirangute ja kohustuste mõistmine (sisaldab järgmist: tsiviil- ja kriminaalasjade harjutuskohus, emotsionaalne ja sotsiaalne intelligentsus, õiguseetika (deontoloogia) ja kohtuniku eetika eripära, kohtuniku roll ning ühiskonna ja riigi ootused).

Programm on ette nähtud ka selleks, et toetada kohtunike pädevuste arendamist:

1. väärtused ja eetika;
2. analüütiline ja kontseptuaalne mõtlemisoskus;
3. õpivalmidus ja isiklike arengule orienteeritus;
4. otsuste tegemise ja vastutuse võtmise oskus;
5. suhtlusoskus ja koostöövõime;
6. planeerimisoskus (kavandamine ja paindlikkus).

Suuremat osa koolitust viivad läbi koolitusega tegelevad kohtunikud, kes on läbinud koolitusmeetodite ja -tehnikate alase koolituse. Läti õiguskoolituse keskus tagab koolitusprogrammide väljatöötamisel ja uuendamisel ning koolituse ajal täieliku toe, eelkõige kui koolitus toimub veebipõhiselt. Läti õiguskoolituse keskus tagab ka toe juhendamise tegelevatele kohtunikele, kes on läbinud mentorluse alase koolituse ning kes kohtuvad korrapäraselt ja arutavad ettetulevate probleemide üle. Mentor on ette nähtud alates kohtuniku esimesest teenistuspäevast. Kuigi mentorid tegelevad noorte kohtunike toetamisega, pakutakse lisaks ka professionaalset juhendamist, aidates noortel kohtunikel lahendada ebatüüpilisi olukordi, probleeme kolleegide ja töötajatega või toime tulla väga raskete juhtumite mõjuga.

Osa koolitusest (st, mis käsitleb kohtu infosüsteemi, andmekaitset ja privaatsust, organisatsioonisiseseid personalisüsteeme jms) pakuvad Läti kohtute ameti spetsialistid.

Liidu õigus on spetsiifilisi teemasid käsitleva koolituse lahutamatu osa, kohtunike esimesel teenistusaastal käsitletakse lisateemadena aktuaalseid piiriüleseid probleeme, inimõigusi ja põhiõigusi. Lisaks julgustatakse järgima iseõppe kursusi, mida pakutakse ka organisatsioonisiselt ja teiste rahvusvaheliste koolituspakkujate kaudu (näiteks HELP).

Lisaks koolitusprogrammile on ette nähtud praktika, mida korraldab kohus, kuhu kohtunik on ametisse määratud. Koolitusprogrammi arendatakse edasi tagamaks, et praktika toimuks ka kõrgeimates kohtutes ja konstitutsioonikohtus ning muudes õigussüsteemi asutustes (näiteks kriminaalasu menetlevate kohtunike puhul prokuratuuris).

Läti õiguskoolituse keskus, mis on alates 2004. aastast Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku liige, tagab Läti kohtunike korrapärase osalemise sellistes programmides nagu AIAKOS ja THEMIS (need on programmid, mis on spetsiaalselt suunatud kohtunike ametikohtadele kandideerivatele isikutele ja äsja ametisse nimetatud kohtunikele).

Võistkondade toetamiseks võistlusel THEMIS pakub Läti õiguskoolituse keskus koolitusi kõnepidamise oskuste, õiguskeelega, esitlusoskuste, juhendaja toe jms kohta.

Koolitusprogrammi raames ei pakuta riiklikul tasandil õiguskeelega koolitust. Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku pakutavat õigusterminoloogia alast koolitust hindavad aga kõrgelt mitte üksnes noored kohtunikud.

Enamik koolitusprogrammist (200 akadeemilist tundi, 1 akadeemiline tund on 45 minutit, kogupikkus on 2,5–3 kuud) toimub intensiivkoolituse vormis kohtuniku teenistusa alguses. Pärast koolitusprogrammi esimese osa läbimist pakutakse *niipea kui võimalik* konkreetsete koolitusvajaduste hindamist, võttes arvesse

spetsialiseerumist. Täielik koolitatava profiil töötatakse välja koos individuaalse isikliku arengukavaga. Koolitusprogramm on üles ehitatud viisil, mis julgustab koolitatavaid võtma täieliku vastutuse oma ametialase arengu ja regulaarse koolituse eest.

Põhikoolituse läbimine ja kvalifitseerumise protsess

Põhikoolituse läbimise eeskirjad puuduvad, sest kohtusüsteemis ei nõua testimist ega eksamineerimist pärast koolitusprogrammi lõpetamist.

Uute kohtunike valimisel ja heakskiitmisel ei ole kohtusüsteemis ette nähtud koolituse läbimist koolitusprogrammi raames. Eksamineerimist, testimist ja korduvat testimist ei toimu. Eeldusel, et valikukomisjon on heaks kiitnud parimad kohtuniku ametikohale sobivad kandidaadid, pakutakse kaasavat ja interaktiivset koolitust nii seminaride kui ka töökohapõhise õppe vormis (praktika), tagades uutele kohtunikele tööks vajaliku kvaliteetse ettevalmistuse. Uus kohtunik nimetatakse katseajaga ametisse kolmeks aastaks.

Prokurörid

Seda sisu ei ole esitatud.

■ Viimati uuendatud: 08/06/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.